

Revurdering inkl. påbud af slagtesvineproduktion

Blans Østermark 9, 6400 Sønderborg

*Meddelt:
6. marts 2015
Sønderborg Kommune
Land og Natur*

Kommunens afgørelse

Sønderborg Kommune revurderer hermed miljøgodkendelse af d. 12. december 2006 af husdyrbruget Blans Østermark 9, 6400 Sønderborg efter § 40 i bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

Revurderingen omfatter en husdyrproduktion på 8.297 slagtesvin 30-110 kg svarende til 227,0 DE.

Sønderborg Kommune vurderer, at ejeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknologi, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Sønderborg Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget og udbringning af husdyrgødning kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet.

Der er meddelt påbud på baggrund af denne revurdering. Påbuddene er meddelt som vilkår og fremgår af afsnit 1.2. Det fremgår af afsnittet, hvilke vilkår, der er bevaret fra den oprindelige godkendelse og hvilke, der er nye vilkår.

Revurdering inkl. påbud annonceres på Sønderborg Kommunes hjemmeside den 6. marts 2015.

Afgørelsen kan, indenfor en frist på 4 uger, fra afgørelsen er offentliggjort, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagevejledning er vedlagt. Klagefristen udløber 3. april 2015.

Lene Alnor

Land og Natur

Natur og Miljø

Sønderborg Kommune

Ejerforhold

Ejers navn: Knarhøj I/S v. Erling og Jan Knarhøj Petersen
Adresse Blans Østermark 9, 6400 Sønderborg

Virksomhedens navn: Knarhøj I/S
Adresse: Blans Østermark 9, 6400 Sønderborg
Matrikel: 20 m.fl. Blans ejerlav, Ullerup
CVR-nr.: 25309928
CHR-nr.: 94960
Kontaktperson: Jan Knarhøj Petersen
E-mail: knarhoj@knarhoj.dk

Ejer af ejendommen: Erling og Jan Knarhøj Petersen
Ejer af virksomheden: Erling og Jan Knarhøj Petersen

Konsulent: Ulla R. Pallesen, LandboSyd

Revurderingen er udarbejdet af:

Sønderborg Kommune
Land og Natur
Land, By og Kultur
Rådhusstorvet 10
6400 Sønderborg

Sagsbehandler: Lene Alnor
Sag nr.: 14/1175
KS: SBMO

Indholdsfortegnelse

1	Resumé og vilkår	1
1.1	Resumé	1
1.2	Vilkår meddelt som påbud.....	1
1.3	Næste revurdering	6
2	Baggrund	6
3	Generelle forhold.....	7
4	Husdyrhold, staldanlæg og drift	7
4.1	Husdyrhold	7
4.2	Staldindretning	8
5	Forurening og gener fra husdyrbruget.....	9
5.1	Ammoniak og natur	9
5.2	Lugt, støv, støj, transport, fluer og skadedyr, affald, spildevand og driftsforstyrrelser	11
6	Bedst tilgængelig teknologi	15
6.1	Staldindretning	15
6.2	Fodring.....	17
6.3	Energi- og vandforbrug.....	19
6.4	Opbevaring og håndtering af husdyrgødning.....	21
6.5	Udbringning af husdyrgødning	22
6.6	Management	24
6.7	Samlet BAT-vurdering	25
7	Offentliggørelse, klagevejledning og underretning	25

Bilag

1. Situationsplan
2. BAT-beregning
3. Beredskabsplan

1 Resumé og vilkår

1.1 Resumé

På husdyrbruget drives en slagtesvineproduktion med en godkendelse på 8.297 slagtesvin 30-110 kg svarende til 227,0 DE beregnet efter værdier for dyreenheder fra Bekendtgørelse nr. 853 30/06/2014 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Ejendommen ligger imellem landsbyerne Blans og Øster Snøgbæk, ca. 3,3 km nordvest for byen V. Sottrup. Ejendommen ligger i landzone.

BAT-niveauet, beregnet i henhold til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for slagtesvineproduktioner i gyllesystemer, er overholdt ved anvendelse af fodertilpasning som tiltag. Kommunen vurderer ligeledes, at BAT-niveauet for management, fodring, energi- og vandforbrug, samt opbevaring og udbringning af husdyrgødning er overholdt.

Af hensyn til krav om anvendelse af bedst tilgængelig teknologi har Sønderborg Kommune bl.a. stillet påbud om:

- Brug af foderkorrektion
- Udarbejdelse af beredskabsplan

I forbindelse med afgørelsen har Sønderborg Kommune vurderet, at ejer har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelig teknologi, og at svineproduktionen i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab og miljø.

1.2 Vilkår meddelt som påbud

Følgende afsnit rummer alle vilkår, både eksisterende overførte vilkår (**Uændret**) fra den tidligere meddelte godkendelse og revurdering, samt nye vilkår meddelt som påbud i forbindelse med denne revurdering. Nye vilkår er markeret med (**Nyt**). Eksisterende vilkår, som kan have været med en anden ordlyd er markeret med (**Ændret**). Enkelte vilkår er udgået (**Udgår**). Dette skyldes fx, at nogle vilkår kan være blevet indarbejdet i lovgivningen. Det er derfor ikke nødvendigt at fastholde kravet i et separat vilkår.

INDRETNING OG DRIFT

1.1 og 1.2 (Ændret) Husdyrbruget må drives med en maksimal årlig produktion på 8.297 slagtesvin 30-110 kg svarende til 227,0 DE beregnet efter værdier for dyreenheder fra Bekendtgørelse nr. 853 30/06/2014 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. Dyrene må fordeles i staldene med følgende gennemsnitlig maksimal belægning:

	Staldafsnit	Art og vægtklasse/alder	Antal	DE
ST-245522	Stald 6, fuldspaltestald	Slagtesvin, drænet gulv + spalter (33/67)	2.489 30-110 kg	68,10
St-245423	Stald 7 – 3/5 renoveret til drænet gulv og spalter	Slagtesvin, drænet gulv + spalter (33/67)	1.657 30-110 kg	45,33
			2.076 30-110 kg	56,80
ST-	Stald 8+9 (9 er aflast-	Slagtesvin, drænet gulv +	830	22,71

245424	nings/sygeafdeling)	spalter (33/67)	30-110 kg	
ST- 245425	Stald 10+11 (11 er ud- levering)	Slagtesvin, drænet gulv + spalter (33/67)	1.245 30-110 kg	34,06

1.3 (Uændret) Der skal føres en driftsjournal over ejendommens dyrehold. Driftsjournalen skal indeholde oplysninger og dokumentation for antal indkøbte dyr og evt. salg af levende dyr samt vægt heraf, antal dyr bortskaffet til destruktions samt antal og vægt af dyr sendt til slagting. Driftsjournalen skal fremvises til tilsynsmyndigheden på forlangende, og dokumentation skal gemmes i minimum 5 år.

1.4 (Uændret) Pumpe og gyllevogn skal altid være under opsyn under læsning. Eventuelt spild skal opsamles og ledes tilbage til gyllebeholder.

1.5 (Uændret) Efter udbringning af gylle på mark skal det sikres, at slæbeslanger m.v. er tømt, så der ikke spildes gylle på veje.

1.6 (Udgår)

1.7 (Udgår)

1.8 (Uændret) Der skal til enhver tid overføres miljømyndigheden, i det omfang de forefindes, kunne fremlægges slagteriafregninger, driftsregnskaber, E-kontrol, besætningslister, som kan dokumentere dyreholdets størrelse og sammensætning.

1.9 (Uændret) Der skal på ejendommen være mulighed for, at tilsynsmyndigheden kan føre tilsyn med dyreholdets størrelse ved optælling i staldene. Medarbejderen vil ved tilsyn i staldene overholde gældende karantænerregler i besætningen.

1.10 (Uændret) Fyldning af marksprøjte skal altid ske under opsyn.

1.11 (Uændret) Der skal overalt på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

1.12 (Uændret) Der skal til stadighed være rent og ryddeligt ved ejendommen, og denne må ikke give anledning til væsentlige lugt- og støvgener udenfor ejendommens areal.

LUFT/LUGT

2.1 (Uændret) I stalde med styret ventilation, skal færrest mulige ventilationsafkast være i brug, så den højeste mulige afkasthastighed opnås.

2.2 (Uændret) Lufthastighed i ventilationsafkast på staldbygninger med slagtesvin skal være minimum 7 m/s.

2.3 (Uændret) Ventilationsanlæggene skal holdes rene og serviceres jævnligt, så ventilationsydelsen er optimal. Driftsjournal herfor skal indeholde oplysninger om dato for kontrol og rengøring.

2.4 (Uændret) Ændringer i staldindretning eller af ventilationsarrangementer må kun ske efter forudgående accept fra miljømyndigheden.

2.5 (Uændret) Stalde og ventilationsanlæg skal vedligeholdes og rengøres for at begrænse lugtgener. Udslusning eller overflytning af gylle må ikke foretages på lørdage samt søn- og helligdage. I sommerperioden skal udslusning foretages tidligt om morgenen.

SPILDEVAND M.M.

3.1 (Uændret) Der må vaskes materiel (landbrugsmaskiner, transportbiler m.v.) på en vaskeplads med en tæt, befæstet bund med afløb af spildevand og regnvand til forbeholder eller gyllebeholder. Der må ikke være risiko for afløb til overfladevandsledning, dræn, vandløb, borer, brønde m.v.

3.2 (Uændret) Hvis der ikke findes en etableret vaskeplads med afløb til gyllebeholder kan vask af materiel (landbrugsmaskiner, transportbiler m.v.) alternativt ske på et græsareal (eller anden form for plantedække), hvor der ikke er risiko for, at vaskevand eller spil kan medføre forurening. Der må ikke være borer, brønde, dræn eller vandløb m.v. i umiddelbar nærhed (minimum 15 m fra dræn, vandløb m.v. og minimum 300 m fra drikkevandsboringer og brønde). Der skal jævnligt skiftes mellem forskellige arealer.

3.3 (Uændret) Påfyldning af marksprøjte må kun ske på den dertil indrettede fyldeplads.

3.4 (Uændret) Afløb fra ud- og indleveringsrum skal være koblet på gyllebeholder eller anden form for opsamlingsbeholder til opsamling af overfladevand.

STØJ

4.1-4.5 (Ændret) Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer: Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniiveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteser angiver referencetiden inden for den pågældende periode.

Mandag-fredag kl. 07-18 (8 timer) Lørdag kl. 07-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 07-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-07 (1/2 time)	Alle dage kl. 22-07 Maksimal værdi
55 db (A)	45 db (A)	40 db (A)	55 db (A)

Miljømyndigheden kan forlange, at husdyrbruget skal dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Målinger/beregninger skal foretages og afrapporteres som "miljømåling - ekstern støj" i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger nr. 6 fra 1984 og nr. 5 fra 1993. Dokumentationen skal tilsendes miljømyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Tidsfrist herfor aftales med miljømyndigheden.

Dokumentationen skal udføres efter Miljøstyrelsens gældende vejledninger af et firma, som er godkendt af Miljøstyrelsen. Målingerne/beregningerne skal foretages og afrapporteres som "Miljømåling - ekstern støj". Målingen/beregningen skal foretages for de mest støjbelastede områder udenfor husdyrbrugets grund, under de mest støjbelastende driftsforhold - eller efter anden aftale med miljømyndigheden. Grænseværdier for støj anses for overholdt, hvis målte eller beregnede værdier fratrukket ubestemtheden er mindre end grænseværdien. Målingernes og beregningernes samlede ubestemthed fastsættes i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger. Ubestemtheden må ikke være over 3 dB(A). Hvis støjgrænserne er overholdt, kan der kun kræves en årlig støjmåling. Udgifterne til dokumentation skal betales af husdyrbruget.

AFFALD

5.1 (Uændret) Døde dyr skal snarest transporteres til destruktionsanstalt og må i tidsrummet inden afhentning ikke give anledning til uhygiejniske forhold.

5.2 (Uændret) Eventuelle rester af bekæmpelsesmidler, der ikke indgår i markbehandlingen m.v. og som skal bortskaffes som farligt affald. Resterne skal opbevares i originalembalage sammen med de øvrige bekæmpelsesmidler eller på lignende vis, indtil de bortskaffes.

5.3 (Uændret) Medicinrester og brugte kanyler skal afleveres på apoteket. Medicinrester skal opbevares i original emballage og kanyler i kanylebokse. Tom medicinemballage kan bortskaffes som almindeligt erhvervsaffald.

5.4 (Uændret) Spildolie og andet flydende farligt affald skal opbevares indendørs i beholdere, der er resistente overfor det opbevarede affald. Beholderne skal stå i en spildbakke, hævet på en rist. Spildbakken skal kunne indeholde volumen af den største beholder, der opbevares på spildbakken. Alternativt skal beholderne stå på et tæt olieresistent underlag på en måde, så indholdet af den største beholder kan tilbageholdes.

5.5 (Uændret) Olie- og brændstoffiltre skal opbevares indendørs i en beholder, der er resistent overfor olie og brændstof. Batterier skal opbevares indendørs i en syrefast beholder.

5.6 (Uændret) Farligt affald må maksimalt opbevares i et år, før det bortskaffes.

5.7 (nyt) Spild af olie og kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opslugningsmateriale på virksamheden. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opslugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.

5.8 (nyt) Nye olieprodukter og kemikalier skal opbevares i egnede beholdere som er tydeligt mærkede med indhold. De skal placeres under tag og beskyttes mod vejrlig på en oplagsplads med impermeabel belægning uden afløb. Oplagspladsen skal være indrettet således, at spild af olie og kemikalier kan holdes inden for et afgrænset område og uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand og kloak.

JORD, GRUNDVAND, VANDLØB OG SØER

6.1 (Uændret) Bekæmpelsesmidler skal opbevares i et rum med et tæt gulv og uden mulighed for afløb til kloak, dræn eller lignende. Eventuelle rester, der er tilbage i sprøjten efter behandling af mark, må ikke bortledes via afløb, men skal fortyndes og udsprede på mark.

6.2 (Uændret) Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.

6.3 (Uændret) Belægning under diesel- og olietanke, påfyldningsstudse samt aftapningssteder i forbindelse hermed, skal være etableret med fast og tæt belægning.

6.4 (Uændret) Ved ændringer eller ombygninger af anlæg vedr. diesel- og olietanke skal kommunen have meddelelse herom inden start.

6.5 (Udgår) Erstattes af nyt BAT-vilkår 8.5.

6.6 (Uændret) Der skal udføres projekttilpasninger for at begrænse ammoniakudslippet fra stald og lager. Herunder skal der etableres et mindst 3-rækket løvfældende hegn med

egnstypiske træer og buske umiddelbart øst for de nye staldafsnit og gyllebeholder. Hegnet skal have en længde på ca. 80 m og skal etableres senest i førstkomende vækstsæson efter at de nye stalde og gyllebeholder er opført. Hegnet skal efterfølgende bevares og vedligeholdes. Der etableres fast overdækning på den nye gyllebeholder og der udlægges 5 m bræmmer på vestsiden af Osbækken, hvor der ikke køres gylle ud.

6.7 (Udgår) Erstattes af nyt BAT-vilkår 8.6.

6.8 (Uændret) På det samlede udbringningsareal på 176 ha, må den beregnede årlige kvælstofudvaskning fra udbringningsarealerne ikke overstige 12.022 kg N/år.

IKRAFTTRÆDELSE OG TIDSRISTER

7.1 (Uændret) Godkendelsen træder i kraft den 15.12.2006.

7.2 (Uændret) Virksomheden skal opfylde kravene i denne miljøgodkendelse senest 6 måneder efter at godkendelsen er trådt i kraft.

BAT

8.1 (nyt) El-forbruget, og hvad der evt. er foretaget for at reducere det, skal registreres årligt, (f.eks. ved kvittering fra elselskabet).

8.2 (nyt) Hvis virksomhedens elforbrug overstiger 140.000 kWh/år skal der foretages et energieftersyn inden 1 år efter at elforbruget overstiger ovenstående. Besøgsrapporten fra energieftersynet skal fremsendes miljømyndigheden, og eventuelle forslag til forbedringer, som via en besparelse på el kan tilbagebetales indenfor 2 år, skal udføres senest 2 år efter ejers modtagelse af besøgsrapporten.

8.3 (nyt) Der skal opsættes et vandur senest d. 1. juli 2015, så vandforbruget kan registreres.

8.3 a (nyt) Vandforbruget, og hvad der evt. er foretaget for at reducere det, skal registreres årligt.

8.4 (nyt) Hvis husdyrbrugets vandforbrug overstiger 6.000 m³, skal ejer sende en redegørelse til miljømyndigheden. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af, hvorfor forbruget er steget, og hvilke tiltag der sættes i værk for at reducere vandforbruget.

8.5 (nyt) kg N ab dyr for slagtesvin må maksimalt være: $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) = \mathbf{2,9194 \text{ kg N ab dyr}}$

8.6 (nyt) kg P ab dyr for slagtesvin må maksimalt være: $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst}) = \mathbf{0,6088 \text{ kg P ab dyr}}$

8.7 (nyt) Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.

8.8 (nyt) Følgende skal registreres:

- - antal producerede slagtesvin
- - ind- og afgangsvægt
- - foderforbrug

- - det gennemsnitlige indhold af råprotein og fosfor pr. FEsv i foderblandingerne

8.9 (nyt) N og P ab dyr skal på baggrund af driftsjournalens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september år (for eksempel 2012) til 15. februar i år (for eksempel 2014). Dokumentation skal være til rådighed for tilsynsmyndigheden ved ordinært tilsyn.

8.10 (nyt) Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal opdateres hvert 2. år.

8.11 (nyt) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til Alarmcentralen, tlf.: 112 og efterfølgende straks at underrette Tilsynsmyndigheden, Landbrugsgruppen, Sønderborg Kommune, tlf.: 8872 4085.

8.12 (nyt) Uheld, herunder svigt af de forureningsbegrænsende foranstaltninger, der medfører forurening af omgivelserne, skal straks udbedres og anmeldes til tilsynsmyndigheden/-beredskabet.

1.3 Næste revurdering

Sønderborg Kommune skal tage en godkendelse op til revurdering regelmæssigt og mindst hvert 10. år jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 40. Det er derfor planlagt at udarbejde den næste revurdering i 2025.

2 Baggrund

Jævnfør § 40 i godkendelsesbekendtgørelsen, skal godkendelser meddelt efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 tages op til revurdering og om nødvendigt ajourføres. Miljøbelastningen fra husdyrproduktionen revurderes i forhold til ajourføring af teknologisk udvikling og generel ny viden om miljøforholdene i omgivelserne. Ved revurdering af eksisterende miljøgodkendelser meddelt efter miljøbeskyttelsesloven, bliver husdyrproduktionen omfattet af bestemmelserne i Husdyrloven.

Formålet med revurderingen er først og fremmest at vurdere, om virksomhedens indretning og drift lever op til kravet om anvendelse af bedst tilgængelig teknologi (BAT). Påbud i denne revurdering er derfor hovedsageligt givet for at sikre, at husdyrbruget lever op til anvendelse af bedst tilgængelig teknologi. Påbud gives efter Husdyrlovens § 39, jf. § 41 stk. 3.

En revurdering omfatter således ikke en vurdering af, om husdyrbruget overholder Husdyrlovens generelle afskæringskriterier. Således behandles fx ejendommens harmoniarealer heller ikke i denne revurdering.

Husdyrbruget på Blans Østermark 9, 6400 Sønderborg blev miljøgodkendt efter kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven d. 15. december 2006. Det godkendte dyrehold på daværende tidspunkt var 8.620 slagtesvin 30-102 kg. Den 12. juli 2011 er der anmeldt en udvidelse i eksisterende stalde og d. 24. oktober 2011 er der anmeldt et skift i dyretype (ændring i slagtevægt). Der er således nu en godkendt produktion på 8.297 slagtesvin 30-110 kg svarende til 227,0 DE. D. 11. juli 2012 blev der meddelt et tillæg hvor et ammoniakreducerende tiltag

blev udskiftet med et andet. Der er ikke foretaget væsentlige fysiske ændringer af anlægget siden den sidste revurdering blev meddelt.

Sønderborg Kommune skal på baggrund af tilsyn på virksomheden, eventuelle klager fra parter og inddragelse af ny viden foretage en vurdering af, om det er nødvendigt at ændre vilkårene i den eksisterende godkendelse.

Sønderborg Kommune har truffet afgørelse om, at vilkårene i miljøgodkendelsen og revurderingen skal ændres jf. § 40, stk. 3 i godkendelsesbekendtgørelsen, med hjemmel i § 39, jf. § 41 i husdyrloven.

Sønderborg Kommune indledte revurderingen d. 25. juni 2015 ved at sende et brev til husdyrbrugets ejer, hvor der blev orienteret om, at kommunen havde påtænkt at begynde revurderingen. D. 27. januar 2015 modtog kommunen oplysningsmateriale fra ejer bl.a. et fiktivt ansøgningsskema med skema nr. 71497 indsendt igennem www.husdyrgodkendelse.dk.

3 Generelle forhold

Virksomheden Knarhøj I/S består af et svine- og planteavlsbrug ejet af Erling og Jan Knarhøj Petersen. Produktionsanlægget fremgår af bilag 1. Svineproduktionen er en konventionel kontinuerlig produktion, som er ligeligt fordelt hen over året.

Der er på ejendommen en produktionstilladelse til 8.297 slagtesvin 30-110 kg svarende til 227,0 DE.

Knarhøj I/S ejer ikke flere ejendomme med husdyr.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at de stillede vilkår i godkendelsen fra 2006 stadig er dækkende for produktionen på ejendommen med de ændringer og tilføjelser, som er nævnt i afsnit 1.2 og i vurderingerne nedenfor.

Et enkelt vilkår, vilkår 1.6 er udgået, da det følger af dansk lovgivning, at der skal være min. 9 måneders opbevaringskapacitet.

Vilkår 6.5 om ammoniakfordampning, som blev ændret i tillægsgodkendelsen fra 2012, erstattes af et BAT-vilkår 8.5.

Vilkår 6.7 om den samlede mængde fosfor og fosforbalance fjernes og erstattes af BAT-vilkår 8.6, som er mere kontrollerbart for kommunen.

4 Husdyrhold, staldanlæg og drift

4.1 Husdyrhold

Husdyrbrugets staldafsnit og dyrehold fremgår af tabel 1 og anlæggets indretning fremgår af situationsplanen, bilag 1.

Tabel 1. Dyreholdets størrelse

	Staldafsnit	Art og vægtklasse/alder	Antal	DE
ST-245522	Stald 6, fuldspaltestald	Slagtesvin	2.489 30-110 kg	68,10
St-245423	Stald 7 – 3/5 renoveret til drænet gulv og spalter	Slagtesvin	1.657 30-110 kg	45,33
			2.076 30-110 kg	56,80
ST-245424	Stald 8+9 (9 er aflastnings/sygeafdeling)	Slagtesvin	830 30-110 kg	22,71
ST-245425	Stald 10+11 (11 er udlevering)	Slagtesvin	1.245 30-110 kg	34,06

Miljømyndighedens vurdering

I miljøgodkendelsen fra 2006 var dyreholdet 8.620 slagtesvin 30-102 kg. Den 12. juli 2011 er der anmeldt en udvidelse i eksisterende stalde og d. 24. oktober 2011 er der anmeldt et skift i dyretype (ændring i slagtevægt). Der er således nu en godkendt produktion på 8.297 slagtesvin 30-110 kg svarende til 227,0 DE. Dyreholdet på ejendommen er derfor nu som nævnt i tabel 1.

Vilkår 1.1 rettes derfor, så det svarer til den tilladte produktion. Dokumentation for dyreholdets størrelse skal kunne fremvises og der skal kunne føres tilsyn med antallet af dyr ved optælling i staldene hhv. vilkår 1.8 og 1.9.

4.2 Staldindretning

Bygninger, antal stipladser, gulvtyper og udmugningssystem fremgår af tabel 2.

Tabel 2. Oversigt over bygnings anvendelse, antal stipladser, udmugningssystem og gulvtype.

	Anvendelse	Dyretype	Stipladser	Udmugningssystem	Indretning og gulvtype
St-245422	Svin	Slagtesvin	679	Gylle	Drænet gulv + spalter (33/67)
St-245424	Svin	Slagtesvin	452	Gylle	Drænet gulv + spalter (33/67)
			566	Gylle	Drænet gulv + spalter (33/67)
St-245423	Svin	Slagtesvin	226	Gylle	Drænet gulv + spalter (33/67)
St-245425	Svin	Slagtesvin	339	Gylle	Drænet gulv + spalter (33/67)

Miljømyndighedens vurdering

I godkendelsen fra 2006 blev der stillet vilkår til, at det nye staldafsnit 10+11 skulle etableres med delvist spaltegulv. Knarhøj I/S har ikke overholdt dette vilkår. Der blev i 2012 derfor meddelt et tillæg til godkendelsen, hvor reduktionen i ammoniakudledningen ved indførelse af det faste gulv i staldafsnittet blev ændret til en tilsvarende ammoniakreduktion via en foderkorrektion.

Der er derudover ikke ændret i stald- og udmugningssystemer siden godkendelsen er meddelt.

Vilkår 1.2 med angivelse af antal stipladser kombineres med vilkår 1.1.

5 Forurening og gener fra husdyrbruget

5.1 Ammoniak og natur

Der er som udgangspunkt ikke hjemmel i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen til at bestemme, at bekendtgørelsens beskyttelsesniveauer i bilag 3 og 4 skal gælde ved revurdering af en godkendelse. Dette skyldes, at det fremgår af bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at denne alene skal anvendes ved tilladelser og godkendelser efter §§ 10, 11, 12 og 16, altså ved etableringer, ændringer eller udvidelser, hvorimod revurdering vedrører eksisterende husdyrbrug, hvor der ikke sker nogen forandring.

Når det gælder beskyttelsesniveauet for ammoniak, fremgår det dog af bekendtgørelsen, at uanset niveauet for BAT, vil bekendtgørelsens totaldepositions krav skulle være opfyldt efter en frist, som fastlægges konkret ved revurderingen i den enkelte sag. Hvis der er kategori 1- eller 2-naturområder, hvor grænsen for totaldeposition af ammoniak i tabel 3 i bekendtgørelsens bilag 3 overskrides, skal revurderingsafgørelsen derfor indeholde en frist for, hvornår totaldepositionskravet skal være overholdt.

Tabel 3. Krav til ammoniakdeposition i kategori 1 og 2 natur

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1 nr. 1 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	Max. totaldeposition afhængig af husdyrbrug i nærheden* 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug
Kategori 2. § 7 stk. 1 nr. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år

*Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

Antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 m +

Antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 m +

Antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 m +

Antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1.000 m +

Antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover 1000 m +

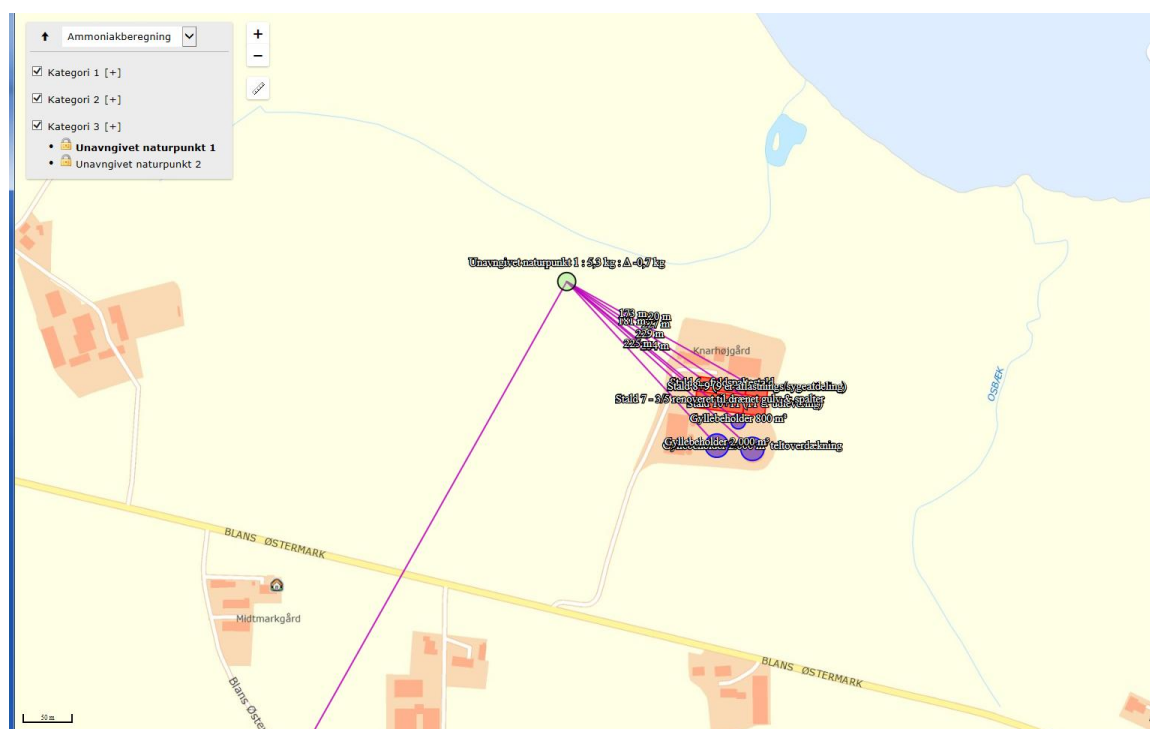
I tabel 4 ses total- og merbelastningen i det nærmeste naturpunkt som Sønderborg Kommune har vurderet til at være potentielt sårbart naturområde.

Tabel 4. Ammoniakdepositionsregninger til naturpunkter

Naturtype	Merdep. Kg N/år	Totaldep. Kg N/år	Beskrivelse
Overdrev og engkat. 3 natur	-0,7 kg	5,7 kg	Overdrev og eng ca. 175 m nordvest for anlægget

Kategori 2 - overdrev	0 kg	0 kg	Overdrev ved Adsbøl, ca. 6,2 km sydvest for anlægget
Kategori 1 natur	0 kg	0 kg	Natura2000-området Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als beliggende 6,8 km sydvest for anlægget

Figur 1. Angivelse af beregningspunkt for ammoniakdeposition til naturområde – nærmeste kategori 3.

Nærmeste kategori 2 natur er et beskyttet overdrev på ved Adsbøl ca. 6,2 km sydvest for anlægget. Sønderborg Kommune har foretaget en ammoniakdepositionsberegning i et fiktivt skema i www.husdyrgodkendelse.dk med skema nr. 75237 til dette punkt, der viser, at totaldepositionen er 0,0 kg. Der er ligeledes lavet en ammoniakberegning til nærmeste Natura2000 område, der ligger ca. 6,8 km sydvest for ejendommen. Resultatet viser også her en totalbelastning fra anlægget på 0,0 kg N/ha/år.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune konstaterer, at husdyrbruget ved den nuværende produktionsstørrelse vil være i stand til at overholde ammoniakkravet til nærmeste kategori 1 og 2-natur jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Dette er begrundet i depositionsberegninger foretaget i det digitale ansøgningssystem, www.husdyrgodkendelse.dk.

På baggrund af vurderingen finder Sønderborg Kommune, at der ikke kan påvises en tilstandsændring alene som følge af driften af Vester Snogbæk 15. Med henvisning til Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse NMKN 132-00130 fra 23. november 2011, revurderer Sønderborg Kommune fortsat drift af ejendommen ud fra en vurdering af, at

- 1) der ikke på revurderingstidspunktet er konstateret en egentlig tilstandsændring af de omkringliggende ammoniakfølsomme naturområder,

2) påvirkningen af naturområderne ikke med sikkerhed kan henføres til adressen, da der er andre kilder til ammoniakdeposition i nærområdet, blandt andet husdyrbruget umiddelbart nær adressen.

Habitatvurdering

Pligten til at gennemføre en vurdering efter habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1 og 2, gælder ikke for revurderingsafgørelser, jf. § 8 stk. 6. Baggrunden er, at habitatdirektivets artikel 6 stk. 3 ikke gælder for eksisterende virksomhed, der fortsætter uændret. Der er derfor ikke foretaget en habitatvurdering.

Det fremgår dog af Habitatdirektivets artikel 6 stk. 2 at bestående aktivitet ikke må have betydelige konsekvenser for direktivets målsætning. På baggrund af tallene i tabel 4 vurderer Sønderborg Kommune at den uændrede drift ikke er i strid med direktivets målsætninger, idet totaldepositionen er 0,0 kg N/år i det nærmeste kategori 1- og 2-naturområde.

5.2 Lugt, støv, støj, transporter, fluer og skadedyr, affald, spildevand og driftsforstyrrelser

Ejer oplyser følgende om forurening og gener fra husdyrbruget:

Lugt: Der er foretaget to anmeldelser på ejendommen i hhv. 2011 på henholdsvis udvidelse af produktionen i eksisterende bygninger og ændring af slagtevægten. Der har ikke været nogen bemærkninger til anmeldelserne. Produktionen overholder alle gældende lugtgenskriterier. Der har heller ikke været klager over lugt fra ejendommen.

Rengøring i og omkring ejendommen foretages jævnligt for at undgå uhygiejniske forhold og for at nedsætte risikoen for tilhold af eventuelle skadedyr, samt for at mindske risikoen for lugtgener for omkringboende.

Ved udbringning af husdyrgødning vises der så vidt muligt hensyn til omkringboende ved at tage højde for vindretning, tætbeboede områder mm.

Støv: Der vil kunne forekomme støv fra bl.a. håndtering af halm, korn og foder samt ved intern transport. I forbindelse med udkørsel af gylle, vil veje blive rengjort for evt. jord mv.

Lys: Der er placeret 18 timerstyrede udendørs lavenergilamper på ejendommen.

Støj: Der er ingen ændringer til oplysningerne om støjklager i forhold til det, der er beskrevet i miljøgodkendelsen på side 7.

Transporter: Til- og frakørsel til ejendommen sker via Blans Østermark. Det skønnede antal transporter til og fra ejendommen fremgår af tabel 5.

Tabel 5. Oversigt over type og antal af transporter til og fra ejendommen

Transporter	Antal/år
Gyllekørsel med 20 tons gyllevogn	Ca. 230
Levering af smågrise (lastbil)	Ca. 28
Levering af tilskudsfoder (lastbil)	Ca. 12
Afhentning af døde dyr (lastbil)	Ca. 100

Afhentning af slagtesvin (lastbil)	Ca. 45
Afhentning af husholdningsaffald (lastbil)	Ca. 26
Afhentning af virksomhedsaffald (lastbil + personbil)	Ca. 52
Levering af dieselolie (lastbil)	Ca. 8
Maksimalt i alt	Ca. 501

Herudover vil der blive kørsel i personbil i forbindelse med dagligt tilsyn med dyrene, dyrlægebesøg og andre kontroller (1-2 gange om dagen).

Der anvendes egen 20 tons gyllevogn med læssekran.

Der vil normalt blive kørt gylle ud i marts/april/maj måned.

Det forventes at virksomheden kan overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

Størstedelen af transporterne sker indenfor normal arbejdstid (ml. kl. 7 og 18), mens der i forbindelse med udbringning af gylle og i høst vil kunne foregå transporter i aften- og nattimerne.

Fluer og skadedyr: Fluebekæmpelse sker ved hjælp af rovfluer. Der indsættes rovfluelarver ca. 5 gange om året. Der er lavet aftale med Skadedyrskompagniet omkring bekæmpelse af rotter og mus. Der er placeret ca. 12 kasser med gift rundt på ejendommen.

Affald: Art og mængder af affald fremgår af tabel 6.

Tabel 6. Affaldstyper og mængder

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Spildolie	Værksted	Avista Oil	Kendes ikke	ca. 400 l	13.02.08	06.01
Olie- og brændstoffiltre	Værksted	Transporterer selv	Containerplads	ca. 30 stk.	16.01.07	06.05
Blyakkumulatorer	Værksted	Transporterer selv	Forhandler	ca. 1-2 stk.	16.06.01	05.99
Rester af bekæmpelsesmidler	Kemirum	Transporterer selv	Containerplads	normalt intet	20.01.19	05.12
Spraydåser	Spand i værksted	Transporterer selv	Containerplads	ca. 100 stk.	15.01.10	23.00
Kanyler i særlig beholder	Stald	Transporterer selv	Apotek	maks. 1 boks	18.02.02	66.00
Batterier – alle typer	I forrum + i værksted	Transporterer selv	Containerplads	ca. 100 stk.	20.01.33	77.00
Fast affald:						
Lysstofrør	I forrum	Transporterer selv	Containerplads	ca. 10-15 stk.	20.01.21	79.00

Jern og metal	Værksted	Skrothandler	Kendes ikke	0-1 tons	02.01.10	56.20
Tomme olie-dunke	Værksted	Skrothandler	Kendes ikke	ca. 2-3 stk.	15 01 04	56.20
Diverse brændbart	Container ved værkstedet	Knud Erik Heisel A/S	Forbrænding	ca. 400 l pr. uge	Afhængig af indhold	19.00
Tomme medicinglas	Container til brændbart affald	Knud Erik Heisel A/S	Forbrænding	ca. 50stk.	15.01.07	51.00
Paller	Maskinhus	Leverandører tager med retur	Kendes ikke	ca. 15 stk.	15.01.03	62.00
Pap og papir	Værksted	Kommunal ordning	Kendes ikke	ca. 50 kg	15.01.01	50.00
Tom plastemballage	Værksted	Kommunal ordning	Kendes ikke	ca. 50 kg	15.01.02	52.00

Døde dyr placeres ved indkørslen til ejendommen. Mindre dyr bliver opbevaret i plastcontainere og større dyr bliver lagt på betonspalter og overdækket med kadaverkappe. DAKA afhente efter behov. Dyr til afhentning tilmeldes pr. telefon. Der afhentes ca. 100 gange om året.

Spildevand: Mængden af spildevand fra ejendommen fremgår af tabel 6. Mængden af regnvand er skønnet ud fra grundareal x 0,7 m³/m². Alle kørearealer er grusbelagte og regnvand nedsives direkte. Rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene indgår i kapacitetsberegningen som fremgår af afsnit 6.4.

Tabel 6. Oversigt over type og skønnet mængde spildevand fra ejendommen

Spildevandstyper	m ³ /år	Afledes til	Renseforanstaltning
Spildevand fra stuehus	Ca. 170 m ³	Til Knarhøj bugt	Septiktank
Tagvand	Ca. 4.000 m ³	Til Knarhøj bugt	Ingen

Driftsforstyrrelser eller uheld: Anlægget er indrettet på en måde, der bevirker at risikoen for at driftsforstyrrelser og uheld minimeres.

Gyllen løber med træk og slipsystem fra staldene direkte til gyllebeholdere. Gyllebeholderne er uden fastmonterede pumper til overpumpning til gyllevogn, så udslip fra beholderne kun kan finde sted, hvis beholderne kollapser. I så fald vil gyllen løbe mod nord fra den lille gyllebeholder og mod sydsydøst fra den store gyllebeholder og samle sig i lavninger i marken, hvorfra det kan suges og skrubes op.

Pumpning fra gyllebeholder til gyllevogn/lastbil vil blive overvåget.

Der vil blive anvendt gyllevogne og lastbiler med læssekraner, hvilket minimerer risikoen for spild i forbindelse med fyldning af gyllevogn.

I forbindelse med fx sygdomsudbrud med efterfølgende restriktioner over for svineflytninger eller slagteristrejke kan der ske en midlertidig ophobning af dyr på ejendommen. Dette vil bevirke, at lugtmissionen fra stalden bliver større end normalt. Denne situation forventes at forekomme meget sjældent.

Sandsynligheden for driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med påfyldning og brug af dieselolie forventes at være meget lille. Tankningen sker på fast gulv inde i værkstedet og garagen. Der forefindes altid sand eller andet materiale på ejendommen til opsamling/opdæmning af evt. spild.

Miljømyndighedens vurdering

Lugt: Det bemærkes, at der ikke er hjemmel i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen til at kræve beskyttelsesniveauet for lugt, jf. bilag 3, overholdt i forbindelse med en revurdering. Idet der ikke sker ændringer eller udvidelser af husdyrproduktionen i forbindelse med denne revurdering, forventes der imidlertid et uændret lugtniveau. Der er i godkendelsen stillet vilkår til ventilationen – vilkår 2.1 til 2.5. Disse vilkår videreføres uden ændring.

Støv og støj: Driftsforholdene på ejendommen er ikke ændret siden godkendelsen blev meddelt. Der er heller ikke indkommet klager over den nuværende drift. Der er i godkendelsen stillet vilkår om, at arealer skal holdes rydelige (vilkår 1.12). Der er i godkendelsen stillet en række vilkår til støj – vilkår 4.1 til 4.4. Disse vilkår udskiftes med et samlet opdateret støjvilkår, vilkår 4.1.

Transporter: Revurdering meddeles i medfør af Husdyrbrugsloven. Der kan derfor kun stilles vilkår til, hvilke udkørselsveje på ejendommen, der må benyttes og hvornår. Sønderborg Kommune vurderer, at der på nuværende tidspunkt ikke er nødvendigt at stille sådanne vilkår. Færdselsloven regulerer kørsel på offentlige veje.

Sønderborg Kommune gør i øvrigt også opmærksom på afgørelse J. nr. MKN-130-00045 af 28. september 2010 fra Miljøklagenævnet. Det fremgår af denne afgørelse, at: "Ved reguleringen af husdyrbrug er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug".

Fluer og skadedyr: Vilkår 1.11 om at der overalt skal føres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse videreføres.

Affald: For at sikre en korrekt affaldshåndtering videreføres en række vilkår uændrede (vilkår 5.2-5.6) og der tilføjes nye vilkår (5.7-5.8) til opbevaring, håndtering samt bortskaffelse af rester af bekæmpelsesmidler og farligt affald.

Vilkårene vurderes at være tilstrækkelige til at forhindre gener for omgivelserne og forurening fra affald.

Virksomheden skal desuden være opmærksom på, at alt affald skal opbevares, transporteres og bortskaffes i overensstemmelse med de til enhver tid gældende bestemmelser herom. Der henvises til:

- *Affaldsbekendtgørelsen*
- *Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier Forskrift 1/2011*
- *Regulativ for erhvervsaffald, 2011*
- *Regulativ for husholdningsaffald, 2011*
- *Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr*

Undtaget er dog bestemmelserne i *Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier*, som ikke gælder godkendelsespligtige virksomheder, og dermed ikke for denne ejendom.

For at sikre, at der ikke sker forurening på ejendommen i forbindelse med opbevaring og håndtering af farligt affald og kemikalier, stilles der vilkår herom. Vilkårene vil være i overensstemmelse med bestemmelserne i *Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier*.

Vilkår 5.1 om opbevaring af døde dyr videreføres uændret.

Spildevand: De beskrevne spildevandstyper kan opdeles i sanitært spildevand, spildevand fra husdyrproduktionen samt uforurennet regnvand fra tage og omgivende arealer. Sønderborg Kommune vurderer, at når sanitært spildevand afledes til septiktank og når spildevandet fra husdyrproduktionen ledes til gyllebeholdere og uforurennet regnvand ledes til vandløb eller jordoverfladen, så sker afledningen miljømæssigt forsvarligt.

Vilkår om at fyldning af marksprøjte skal ske på befæstet fyldeplads med afløb til gyllebeholder videreføres – vilkår 3.3. Vask af andet materiel må ske på vaskeplads jf. vilkår 3.1 eller på græsareal, vilkår 3.2.

Driftsforstyrrelser og uheld: Det vurderes, at der kan være en vis risiko for driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering og transport af gylle, samt håndtering af olie og bekæmpelsesmidler. Det er derfor vigtigt, at beredskabet straks tilkaldes ved uheld, der medfører forurening, og at miljømyndigheden orienteres efterfølgende. Det er dog stadig virksomhedens pligt at forebygge og afværge driftsforstyrrelser og uheld – ligesom det er virksomhedens pligt at genoprette den hidtidige tilstand (jf. miljøbeskyttelseslovens § 71).

Ejer har udarbejdet en beredskabsplan, se bilag 3. Der stilles vilkår om at beredskabsplanen minimum hvert andet år gennemgås og eventuelt rettes til, såfremt der er sket ændringer.

Der er stillet vilkår til opbevaring af bekæmpelsesmidler, vilkår 6.1 – dette vilkår videreføres.

Der er desuden stillet vilkår om, at fyldning af gyllevogn og marksprøjte skal overvåges, vilkår 1.4 og 1.10, disse vilkår videreføres.

Endelig er der stillet vilkår om, at der skal sikres mod uheld ved tankning af diesel og ved opbevaring af kemikalier – vilkår 6.1 - 6.3. Disse vilkår videreføres også.

6 Bedst tilgængelig teknologi

6.1 Staldindretning

Det skal løbende sikres, at virksomhedens indretning og drift er baseret på anvendelse af bedste tilgængelig teknologi. Overholdelsen af kravet om anvendelse af BAT skal sikre, at forurening fra husdyrbruget til stadighed begrænses mest muligt.

Ejer oplyser følgende om staldindretning:

Med hensyn til BAT og staldsystemer er der flere forskellige definitioner på, hvad BAT er. Dels er der referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), dels er der teknologibladene, og dels er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger.

Af BREF-dokumentet fremgår det, at følgende staldsystemer er BAT:

Staldsystemer for grise, slagtesvinestalden

- et fuldspaltet gulv med vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle, eller
- et delvist spaltet gulv med reducerede gødningskanaler, med hældende væg og et vakuumsystem, eller
- et delvist spaltet gulv med et centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevæg og en hældende gødningsbeholder.

Ifølge Dansk Svineproduktion har staldtyper med gyllekanaler med skrå væg og skrånede gødningskasser samt stier med et centralt konvekst massivt gulv ikke fundet udbredelse i Danmark.

Der findes p.t. 8 teknologiblade:

- Køling af gyllen i svinestalde (2. udgave, revideret 26.01.2011)
- Fast overdækning af gyllebeholder (1. udgave, oprettet 11.11.2010)
- Råprotein i slagtesvinefoder (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Fosfor i slagtesvinefoder (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Svovlsyrebehandling af gylle (i slagtesvinestalde) (2. udgave, revideret 20.12.2010)
- Kemisk luftrensning med syre, slagtesvin (3. udgave, revideret 23.05.2011)
- Biologisk luftrensning, Dyretype: Slagtesvin (1. udgave revideret 23.05.2011)
- Delvist fast gulv, slagtesvin (3. udgave revideret 29.03.2011)

Alle stalde er stalde med fuld kumme og ”træk og slip”, hvorfor de lever op til BAT ifølge BREF-dokumentet. Der sluses normalt ikke gylle ud i perioden fredag eftermiddag til og med søndag.

Der er løbende foretaget en ændring af staldgulvene fra fuldspalte til drænet gulv+ spalter ved at isætte plastikelementer i spalteåbningerne pga. dyrevelfærdslovgivningen på området. Ændring af spaltegulv til drænet gulv + spalter er ikke godkendelsespligtigt. Ændringen af gulvet medfører en reduktion i ammoniakudledningen.

Redegørelse for reovering af staldanlægget:

De eksisterende stalde forventes at kunne drives videre i ca. 20 år uden større reoveringer. Når staldene en gang skal gennemgribende reoveres, vil der blive taget højde for, hvilke muligheder der er for at leve op til det, som på det tidspunkt er BAT for staldsystemer.

Miljømyndighedens vurdering

Miljøstyrelsen har udsendt ”Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) for husdyrbrug med konventionel produktion af slagtesvin (gyllebaserede systemer)”.

Sønderborg Kommune har beregnet emissionsgrænseværdien for den eksisterende produktion ud fra vejledningerne. Beregningen fremgår af bilag 2.

Der er frit metodevalg til at opnå emissionsgrænseværdien. Ejer har således valgt at foderkorrigere for at opnå den beregnede ammoniakemission. Læs mere om foderkorrektion i afsnit 6.2.

Sønderborg Kommune vurderer, at ejer har redegjort for Bedste Tilgængelige Staldteknologi og at projektet lever op til BAT.

6.2 Fodring

Ejer oplyser følgende om fodring:

Slagtesvinene fodres med hjemmeblandet vådfoder.

I tillægsgodkendelsen, som blev meddelt d. 11. juli 2012, blev der stillet vilkår til foderkorrektion, eftersom ejerne af Knarhøj I/S ikke havde etableret delvist fast gulv i et staldafsnit, som ellers angivet i miljøgodkendelsen fra 2006.

Der er nu behov for at korrigere yderligere på foderet til slagtesvinene for at leve op til BAT.

I ”ansøgt drift” indtastes der derfor, at der maksimalt må benyttes 144,94 g råprotein og 4,60 g P pr. FE samt 2,85 FE pr. kg tilvækst for slagtesvinene.

Bedriften vil generelt bestræbe sig på at benytte så få foderenheder og så lavt et råprotein- og fosforindhold som muligt.

Pt. anvendes en foderblanding til slagtesvinene.

Det vurderes, at der anvendes foder indeholdende et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder som fremgår af tabel 7 (jf. BREF).

Tabel 7. Vejledende niveauer for råprotein i BAT-foder til svin

Art	Faser	Indhold af råprotein (% i foder) ¹⁾	Samlet fosforindhold (% i foder) ²⁾
Slagtesvin	25-50 kg	15-17	0,45-0,55
Slagtesvin	50-110 kg	14-15	0,38-0,49

¹⁾ Med tilstrækkeligt afvejet og optimal tilførsel af aminosyrer

²⁾ Med tilstrækkeligt fordøjeligt fosfor med brug af fx højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase

BAT for ammoniak:

Beregning af ammoniakemissionsniveauet jf. de ”Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)” for slagtesvin viser, at ammoniakemissionsniveauet maksimalt må være 3.538,59 kg NH₃-N pr. år.

Med de valgte virkemidler (foderkorrektion og overdækning af gyllebeholder og ændring af staldgulve) bliver emissionen fra staldene på 3.537,40 NH₃-N pr. år. Da staldene således lever op til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdi for eksisterende stalde, skal der ikke redegøres for fravalg af BAT.

BAT for fosfor:

I forhold til de ”Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)” for slagtesvin, er det Miljøstyrelsens udmelding, at emissionsgrænseværdien for fosfor fra slagtesvinegylle er på maks. 22,3 kg P/DE ab lager. For at leve op til dette krav, er det nødvendigt at korrigere på fosforindholdet i foderet, så der er mindre fosfor i foderet end normen. Med en reduktion af fosfor i slagtesvinefoderet til 4,6 g P/FE i

forhold til standard på 4,80 g P pr. FE kan produktionen leve op til BAT-kravet på fosfor. Der udledes således 5.051,21 kg P ved 227 DE og BAT-niveauet er 5.061,88 kg P.

Følgende vilkår til fodring medfører overholdelse af emissionsniveauet:

Maksimal kg N ab dyr for slagtesvin:

$((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) = ((110 \text{ kg} - 30 \text{ kg}) \times 2,85 \text{ FEsv pr. kg tilvækst} \times 144,94 \text{ g råprotein pr. FEsv}/6250) - ((110 \text{ kg} - 30 \text{ kg}) \times 0,0296 \text{ kg N pr kg tilvækst}) = \mathbf{2,9194 \text{ kg N ab dyr}}$

Svarende til 24.220 kg N for 8.297 slagtesvin 30-110 kg.

Maksimal kg P ab dyr for slagtesvin:

$((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst}) = ((110 \text{ kg} - 30 \text{ kg}) \times 2,85 \text{ FEsv pr. kg tilvækst} \times 4,60 \text{ fosfor pr. FEsv}/1000) - ((110 \text{ kg} - 30 \text{ kg}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst}) = \mathbf{0,6088 \text{ kg P ab dyr}}$

Svarende til 5.051 kg P for 8.297 slagtesvin 30-110 kg.

Miljømyndighedens vurdering

Der er i tillægsgodkendelsen fra 2012 stillet følgende vilkår 6.5:

Kg N ab dyr for slagtesvin må maksimalt være: $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) \times \text{antal producerede slagtesvin} = \text{x kg N}$

Svarende til:

Kg N ab dyr pr. slagtesvin må være: $((110 \text{ kg} - 30 \text{ kg}) \times 2,84 \text{ FEsv pr. kg tilvækst} \times 147,4 \text{ g råprotein pr. FEsv}/6250) - ((110 \text{ kg} - 30 \text{ kg}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) = \mathbf{2,99 \text{ kg N}}$

Kg N ab dyr for at overholde BAT-niveauet er under det niveau som der blev stillet vilkår til jf. tillægsgodkendelsen fra 2012. Vilkåret i tillægsgodkendelsen bliver derfor erstattet af et nyt BAT-vilkår – vilkår 8.5.

Sønderborg Kommune har beregnet emissionsgrænseværdien for det ansøgte projekt ud fra vejledningerne. Emissionsgrænseværdien er baseret på, at ansøgningen omfatter en eksisterende slagtesvineproduktion. Beregningen fremgår af bilag 2. Beregningen viser, at produktionen må have en samlet emissionsgrænseværdi på 3.538,59 kg N per år.

Da produktionen har en ammoniakemission på 3.537,40 kg N / år lever det op til BAT. Se nedenstående tabel 8:

Tabel 8. Ammoniakemission og fosforudledning

	Ammoniakemission	Fosforudledning
Emissionsgrænseværdier beregnet ud fra Miljøstyrelsens vejledning	3.538,59	5.061,88
Beregnet emission i www.husdyrgodkendelse.dk	3.537,40	5.051,21
Emissionsgrænseniveauet er overholdt med:	1,19 kg	10,67 kg

Sønderborg Kommune vurderer, at det er BAT-standard med hensyn til fodring for en produktion af den omhandlede størrelse, når foderet ligger indenfor de vejledende BAT-niveauer. Ejer har valgt at bruge foderkorrektion for at leve op til BAT. Der stilles derfor vilkår til virkemidlet.

For at kunne dokumentere, at det årlige maksimale kg N ab dyr er 2,9194 og kg P ab dyr er 0,6088, stilles vilkår om, at indlægssedler fra indkøb af foder og råvarer skal gemmes mindst fem år og forevises miljømyndigheden på forlangende. Derudover skal der foreligge dokumentation for foderforbruget i form af fx e-kontrol. Ind- og afgangsvægt for slagtesvinene skal også kunne dokumenteres enten via e-kontrol eller anden relevant dokumentation.

Der skal årligt laves en opgørelse af det faktiske kg N og P ab dyr i forbindelse med gødningsregnskabet. Denne opgørelse skal være tilgængelig ved de ordinære tilsyn.

For at leve op til BAT for management, stilles der vilkår om mængden af forbrugt foder skal noteres i en driftsjournal.

Det vurderes, at ejer anvender BAT i tilstrækkeligt omfang, hvis ovennævnte vilkår overholdes.

6.3 Energi- og vandforbrug

Energiforbrug:

Elforbruget dækker primært ventilation, belysning, gyllepumper, drift af foderanlæg samt øvrige elektriske maskiner. Elforbruget fremgår af tabel 9.

Tabel 9. Skønnet elforbrug

Type	Forbrug
El	Ca. 140.000 kWh
Fyringsolie	0 liter
Dieselolie	Ca. 30.000 liter
Fast brændselsfy	Ca. 12 tons

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2013 er elforbruget ca. 12 kWh pr. slagtesvin. Hertil skal lægges øvrigt elforbrug i forbindelse med driften af arealerne og tilhørende bygninger

og maskiner samt elforbrug til stuehus mv. Fastbrændselsfyret opvarmer stuehus og værksted. Staldene opvarmes ikke. Det vurderes, at elforbruget ligger indenfor normen.

Ejer oplyser følgende om energibesparende foranstaltninger (BAT):

Det er etableret undertryksventilation med vægventiler. Ventilationen op- eller nedjusteres automatisk efter behov. Nogle af ventilationsanlæggene er med multistepventilation. Der bliver foretaget jævnlig inspektion, og ventilationskanaler vil blive rengjort efter hver tømning af sektionerne. Der er temperaturstyring, alarmer mv. på alle ventilationsanlæggene.

Når belysning løbende udskiftes, installeres der lavenergibelysning i stedet hvis det er praktisk muligt. Lyset er tændt i staldene i ca. 6 timer.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Vandforbrug:

Vand benyttes primært til drikkevand til dyr, foder, vask af stalde, overbrusning af dyr, sanitære forhold samt forbrug i boligen. Det skønnede vandforbrug fremgår af tabel 10.

Ejendommen forsynes med vand fra egen boring med DGU-nr 169.894.

Tabel 10. Skønnet vandforbrug

Type	Forbrug
Samlet vandforbrug	Ca. 6.000 m ³

Jf. Håndbog til driftsplanlægning 2013 udgivet af Videncentret for Landbrug er der et vandforbrug på ca. 560 liter pr. slagtesvin (inklusive drikkevand, vand i foder og vaskevand i stalde). Hertil skal lægges vand til sanitære forhold samt forbrug i boligen mv.

Ejer oplyser følgende om vandbesparende foranstaltninger (BAT):

Det er etableret drikkeventiler over foderkrybberne. Stalden vil blive sat i blød i koldt vand inden vask. Iblødsætningen reducerer det efterfølgende forbrug af rengøringsvand og stalddene vaskes med højtryksrenser og koldt vand, hvilket også er vandbesparende.

Det er ikke påtænkt at udarbejde egentlige planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager med efterfølgende igangsætning af reparation. Der er etableret vandmåler på vandboringen, så forbruget kan følges.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af iblødsætningsanlæg, vask med højtryksrenser og brug af drikkeventiler over foderkrybber).

Miljømyndighedens vurdering

Det gennemsnitlige beregnede årlige elforbrug for en tilsvarende produktion er ca. 100.000 kWh. Det vurderes, at elforbruget på ejendommen ligger lidt over normtallene. Dette kan skyldes, at normtallene er beregnet med en afgangsvægt som er lidt lavere end produktionen på Blans Østermark 9. En højere afgangsvægt kræver et lidt højere ventilationsbehov. Ligeledes er der hjemmeblanding af foder på ejendommen.

For at sikre en god udnyttelse af ressourcerne stilles der vilkår om, at ejendommen skal gennemgå et energieftersyn, hvis elforbruget overstiger 140.000 kWh. Energieftersynet er gratis og fås ved henvendelse hos elselskabet.

Der stilles vilkår om, at besøgsrapporten fra et eventuelt energieftersyn skal sendes til miljømyndigheden. Der stilles også vilkår om, at hvis besøgsrapporten viser energiforbedringer, som via besparelse på el kan tilbagebetales indenfor to år, skal disse udføres senest to år efter modtagelsen af rapporten.

For at miljømyndigheden kan kontrollere elforbruget skal det dokumenteres, for eksempel ved fremvisning af elregning. Dokumentation skal gemmes mindst fem år og fremvises miljømyndigheden på forlangende.

Det fremgår at vandforbruget er ca. 6.000 m³ årligt.

I henhold til "Håndbog for driftsplanlægning 2013" er det gennemsnitlige årlige vandforbrug for en tilsvarende produktion ca. 4.650 m³ vand +/- 25 %. Det vurderes, at vandforbruget på ejendommen ligger lidt over normtallene.

For at sikre en god udnyttelse af vandressourcen stilles der vilkår om, at der opsættes et vandur senest d. 1. juli 2015, så vandforbruget kan overvåges – vilkår 8.3.

Hvis vandforbruget overstiger 6.000 m³ årligt, skal ejer indsende redegørelse til kommunen om, hvorfor vandforbruget er så højt og hvilke tiltag der planlægges brugt til at nedbringe vandforbruget.

For at sikre, at der sker en god udnyttelse af ressourcerne, stilles der vilkår om, at forbruget af vand skal registreres årligt, således det er muligt at følge forbruget og dermed lave en indsats, hvis forbruget stiger.

Det er miljømyndighedens vurdering, at virksomheden lever op til kravene til BAT for energi og vandforbrug, hvis ovenstående vilkår overholdes og virksomheden i øvrigt drives som beskrevet.

6.4 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Gødningen håndteres som gylle. Gyllen opbevares i gyllebeholdere med dykkede indløb. Overdækning er i form af naturligt flydelag eller fast overdækning. Der føres logbog over flydelagene.

Oplysninger om gødningsopbevaringsanlæg fremgår af miljøgodkendelsen fra 2006.

Kapacitetsberegning jf. normtal 2014:

8.297 slagtesvin 30-110 kg af 0,554 tons pr. dyr = 4.600 m³

Vand fra vaskeplads = 75 m² x ca. 0,7 m nedbør pr. år = 53 m³

i alt 4.653 m³

Opbevaringskapacitet: Gyllebeholdere på hhv. 800 m³, 1.980 m³ og 2.000 m³ og gyllekanaler og forbeholder på i alt 780 m³ = 5.560 m³. Det vil sige en opbevaringskapacitet på ca. 14 mdr.

Ejer oplyser følgende om bedste tilgængelige opbevaringsteknik:

Da der er tale om:

- stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lagrene tømmes hvert år og inspiceres visuelt (tømmes helt 1 gang om året)
- beholdernes bund og vægge er tætte
- der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- beholderne er dækket med flydelag eller teltoverdækning

og beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen, vurderes det, at der er BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Når der er behov for det, bliver der blæst snittet halm på gyllebeholdere uden fast overdækning.

Miljømyndighedens vurdering

Kommunens niveau for BAT, opbevaring af flydende husdyrgødning tager udgangspunkt i reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen og Miljøstyrelsens Teknologiblad af 11.11.2010.

Hvis alle af de følgende krav til opbevaring er opfyldt vurderes opbevaringen at leve op til BAT:

Beholderne opfylder kravene i § 15 i husdyrgødningsbekendtgørelsen dvs. at:

- Det er stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Beholdernes bund og vægge er tættest og beskyttede mod tæring
- Lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – fortrinsvist hvert år.

Ejer har redegjort for bedste tilgængelig opbevaringsteknik. Det vurderes, at gyllebeholdere som udgangspunkt sikrer en god og sikker opbevaring af gyllen og at der med veletablerede flydelag sikres en god næringsstofudnyttelse og tilstrækkelig begrænsning af lugtgener.

Det vurderes, at der med over 14 måneders opbevaringskapacitet i gyllebeholdere sikres en god bufferkapacitet på ejendommen. På dette grundlag vurderer kommunen, at der i fornødent omfang er anvendt BAT i forbindelse med opbevaring af husdyrgødning.

Der er i godkendelsen stillet vilkår om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet – vilkår 1.6. Dette følger også af husdyrgødningsbekendtgørelsen, så vilkåret bortfalder.

6.5 Udbringning af husdyrgødning

Der bruges normalt traktor og gyllevogn med slæbeslanger, da det medfører for store afgrødeskader at benytte nedfælder i voksende afgrøder. Hvis der udbringes på sort jord eller græs nedfældes gyllen.

Ejer oplyser følgende om bedste udbringningsteknik:

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage)
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle)
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer
- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha
- krav til efterafgrøder

Gødningsmængden tilpasses de enkelte afgrøders behov og tilpasses evt. tilførsel af anden gødningstype.

Gødningen udbringes så vidt muligt umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst- og næringsstofoptag forekommer, hvilket nedsætter fordampning og lugtgener, da planterne hurtigt optager den tilførte gødning.

Vedrørende udbringning følges de anvisninger (omkring snedækkede/ skrånende/ vandmættede/ oversvømmede arealer), der er angivet i BREF-dokumentet og som findes som generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og plantedække.

Det vurderes, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Der vil derfor søges den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet samt at benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Der findes 6 teknologiblade for henholdsvis separering og nedfældning:

- Separering af gylle med dekantercentrifuge (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Separering af gylle med kemisk fældning (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Separering af gylle med skruepresse (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Nedfældning af gylle i sort jord (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Nedfældning af gylle i vinterafgrøder (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Nedfældning af gylle i græsmarker (1. udgave, oprettet 24.11.2010)

Separering er på nuværende tidspunkt ikke aktuelt eftersom der er tilstrækkeligt harmoniareal. Nedfældning vil kun ske, hvis der er behov for at udbringe på sort jord eller græs.

Nedfældning i vinterafgrøder er ikke ønskeligt, da der kommer for mange køreskader på afgrøderne, hvilket medfører et mindre udbytte og i sidste ende en mindre N-optagelse i afgrøder og dermed også en større udvaskning. Udkørsel med nedfælder tager endvidere en del længere tid. En nedfælder har typisk 6-8 m rækkevidde, mens en gyllevogn med slæbeslanger har op til 24 m rækkevidde.

Miljømyndighedens vurdering

Kommunens BAT-niveau for udbringning af husdyrgødning er, at udgangspunktet herfor er husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Der vurderes, at ejendommen lever op til kravene for BAT for udbringningsteknik, når husdyrgødningsbekendtgørelsen efterleves.

6.6 Management

Ejer oplyser følgende om management:

BAT indenfor management / godt landmandsskab er i BREF (referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

Medarbejderne vil blive orienteret om ejendommens miljøgodkendelse og være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.

Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskaber for både brug af handelsgødning og husdyrgødning.

Rengøring i og omkring ejendommen foretages jævnlig for at undgå uhygiejniske forhold og for at nedsætte risikoen for tilhold af eventuelle skadedyr, samt for at mindske risikoen for lugtgener for omkringboende.

Der føres ikke løbende journal over energi- og vandforbrug. Elforbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Ved udbringning af husdyrgødning vises der så vidt muligt hensyn til omkringboende ved at tage højde for vindretning, tæt beboede områder mm.

Der er udarbejdet en beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

Der er ikke egentlige uddannelses- og træningsprogrammer, men de ansatte sendes på relevante kurser i arbejdstiden, når der er behov, alt efter hvilke type arbejdsopgaver, de skal håndtere.

Miljømyndighedens vurdering

Ejer har redegjort for implementeringen af BAT i forhold til Management. Der er stillet en række vilkår i de øvrige BAT-afsnit: der skal bl.a. registreres vand-, el- og foderforbrug.

Endvidere er der stillet vilkår om at beredskabsplanen skal opdateres minimum hvert 2. år. Kommunen vurderer, at ejer lever op til BAT for Management, når de enkelte vilkår efterleves.

6.7 Samlet BAT-vurdering

Et af hovedformålene med Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er at fremme anvendelsen af renere teknologi og sikre brug af den bedste tilgængelige teknik i husdyrbrug. Princippet om brugen af bedste tilgængelige teknik (BAT) indebærer, at der inden for en given sektor skal anvendes den miljømæssigt set mest effektive og avancerede teknologi i produktionen.

Sønderborg Kommune vurderer samlet set, med baggrund i de enkelte redegørelser for BAT, at ejendommen med den nuværende drift lever op til niveauet for BAT, for en ejendom med den pågældende husdyrproduktion og størrelse, med de vilkår som i øvrigt er påbudt i forbindelse med denne revurdering i relation til BAT.

Det vurderes, at der på nuværende tidspunkt ikke er baggrund for at stille vilkår om yderligere indførelse af bedst tilgængelig teknologi.

7 Offentliggørelse, klagevejledning og underretning

Annoncering ved indledning af revurderingen

For at give offentligheden lejlighed til at udtale sig, er der blevet foretaget en offentlig annoncering, da Sønderborg Kommune indledte revurderingen efter § 40. Annonceringen skete den 27. august 2014 på www.sonderborgkommune.dk og efterfølgende blev der kort orienteret herom i Sønderborg Ugeavis.

Der var frist til at komme med kommentarer indtil d. 10. september 2014.

Der indkom ingen bemærkninger til indledning af revurderingen.

Partshøring

Et udkast til dette påbud er d. 27. februar 2015 sendt i partshøring hos:

- Knarhøj I/S v. Erling og Jan K. Petersen
- Rådgiver Ulla Pallesen

Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 2 uger frem til og med den 13. marts 2015.

Partshøringen gav enkelte kommentarer som er indarbejdet i revurderingen.

Da Sønderborg Kommune vurderer, at revurderingen ikke omfatter ejendommens harmoniarealer, er der ikke foretaget en partshøring af ejere af forpagtede arealer og arealer med gylleaftaler.

Der er ikke foretaget en yderligere partshøring jf. Forvaltningslovens § 19, da påbuddene meddelt i denne revurdering ikke vurderes til at være til ugunst for parter. Dette skyldes, at vilkårene stillet i denne revurdering er skærpende i forhold til den oprindelige miljøgodkendelse.

Annoncering af afgørelse

Denne revurdering med påbud efter Husdyrloven er offentliggjort på www.sonderborgkommune.dk den 6. marts 2015. Der er efterfølgende orienteret kort herom i Sønderborg Ugeavis.

Klagevejledning

Denne revurdering er meddelt i overensstemmelse med kapitel 8 § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1283 af 8. december 2014. Påbuddene er udstedt med hjemmel i § 39 jf. § 41 stk. 3 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 4. december 2009.

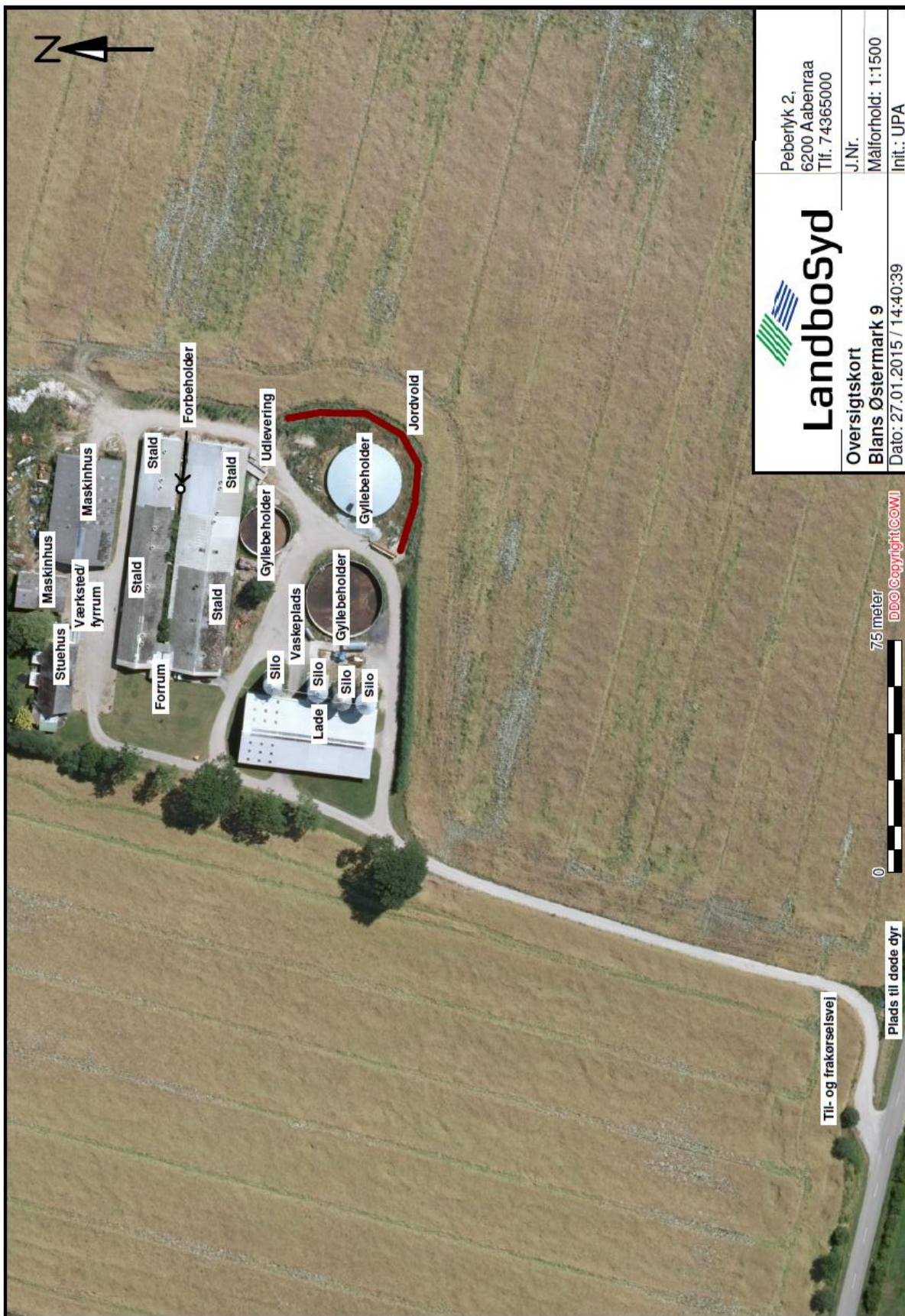
Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af ejeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 84 – 87.

En eventuel klage skal være skriftlig og sendes via Klageportalen på www.borger.dk. På www.borger.dk klikker du på fanen [Miljø og energi] i venstre side. Her vælger du først [Forurening] og derefter [Landbrug og forurening]. På siden 'Landbrug og forurening' klikker du på [Klag til Natur- og Miljøklagenævnet] under selvbetjening midt på siden. Her skal du logge ind med dit NemID og følge vejledningen. Du kan nu uploade dokumenter og billeder eller skrive direkte i et tekstfelt. Klagen sendes også automatisk gennem klageportalen til den myndighed, som har truffet afgørelsen.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb fredag den 3. april 2015.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 90 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

BAT - beregninger, IT-2011

Blans østermark 9

		Emissionsgrænseværdi eksisterende stalde		Emissionsgrænseværdi	
		Løbe-/drægtighedsf		Standardemissionsgrænseværdi	
Eks. slagtesvineetalde	Antal dyr DE	Emissionse Samlet emission B/	Løbe-/drægtighedsf	Fa	Standardemissionsgrænseværdi
0	0	0,00	0,4265	0,4	0,4264909
0	227	0,00	0,4517	0,45	0,4516606
		0,00	0,3111	0,31	0,311144
		0,00	0,3613	0,36	0,3613285
		0,00	0,4015	0,4	0,4014761
		0,00	0,4517	0,45	0,4516606
				30	1,0662
				31	1,0037
				31	1,0037
				31	1,0037
				31	1,0037
				31	1,0037

N: Samlet BAT-niveau, Kg N 3538,59 Skema 71497: 3667,99 129,40 3,66
 En del af den reducerede ammoniakemission opnås ved ændring fra fuldspalter til "drænet gulv og spalter" ved at isætte plastiklementer i spalteåbningerne, så åbningen reduceres.
 Endvidere er der etableret teltoverdækning på gyllebeholderen på 2.000 m²
 Da der er krav om foderkorrektur er skema 71497 i nudrift tilpasset, så følgende ligning overholdes:

$$\text{Maksimalt indhold af kg N må være: } (((\text{afgangs vægt} - \text{indgangs vægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr FEsv}) / 6250) - ((\text{efgangs vægt} - \text{indgangs vægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr FEsv}) / 6250) - ((10 \text{ kg} - 30 \text{ kg}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) \times 8,297 = 24,810,39 \text{ kg}$$

P: Samlet BAT-niveau, Kg P 5061,88
 N: Skema 71497 med korrektur 3537,40 -1,19 -0,03
 P: Skema 71497 med korrektur 5051,21 -10,67 -0,21
 144,94 g råprotein og 4,60 g P pr. FE for at komme ned på BAT-niveauet ved standard for FE/kg tilvækst (2,85 FE pr. kg tilvækst)

**Beredskabsplan
for
Blans Østermark 9, 6400 Sønderborg**

Indholdsfortegnelse:

TELEFONNUMRE	31
BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS	32
OVERLØB AF GYLLE	33
KEMIKALIE- OG OLIESPILD	34
STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE	35
STRØMSVIGT	36
TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER	37
BILAG A Kort over ejendommen.....	38

27/1-2015

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes i kontor i værkstedet. Kopi af beredskabsplanen findes i kontoret i forrummet.

Kort materiale:

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Kemikalielager (bekæmpelsesmidler og handelsgødning)
- Dieseltanke (overjordiske)
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v.
- Evt. fald/kote mod vandløb/dræn/brønde og boringer
- Trykflasker/oplag af f.eks. F-gas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg m.v.
- Flugtveje for dyr/frigørelse mm.

Husk:

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Nærmeste telefon står i stuehuset: 7465 9415.

Miljømyndighed	kontaktes på telefon 8872 6400 (mandag - torsdag kl. 10.00 - 17.00, fredag kl. 10.00 – 15.00)
Falck	kontaktes på telefon 7010 2030 dag eller nat
Brandvæsen	kontaktes på telefon 112 dag og nat
Lægevagt	kontaktes på telefon 7011 0707 kl. 16.00 - 08.00 og lørdag, søn- og helligdage hele døgnet
Tandlægevagt	kontaktes på telefon 6541 4551 fra kl. 9.00 – 12.00 på lørdage, søndage og helligdage
Landbocenteret	kontaktes på telefon 7436 5000
Dyrlæge	Alsia Dyrehospital kontaktes på telefon 7447 2300
Foderstofforretning	DLG kontaktes på telefon 3368 5381
Elektriker	AG Electric kontaktes på telefon 7356 1340
Ventilationsfirma	Skov A/S kontaktes på telefon 7217 5555

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet – RING 112 – oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra.

Hvad er der sket og at det er en gårdbrand.

Er der tilskadekomne – hvor mange?

Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget.

Kontakt Erling Knarhøj Petersen på 2140 8128 eller Jan Knarhøj Petersen på 2072 7928

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskort.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlevér denne mappe sammen med kortmaterialet.

Oplys endvidere:

Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed.

Hvor det brænder.

Brandens omfang.

Hvor der er adgangsveje.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan afhjælpe situationen:

5 pulverslukkere

OVERLØB AF GYLLE

INSTRUKS

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken – RING 112

Oplys:

Navn, adressen og telefonnummer, der ringes fra.

Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud.

Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt Erling Knarhøj Petersen på 2140 8128 eller Jan Knarhøj Petersen på 2072 7928

Kontakt miljømyndighederne på tlf. 8872 6400

Hvis en gyllebeholder mod forventning skulle kollapse, vil gyllen primært samle sig i lavning syd for gyllebeholderne. Da gyllebeholderne ikke er så store og endvidere er delvist nedgravede, vil der maksimalt kunne løbe ca. 1.000 m³ ud på de omgivende arealer, hvis en af gyllebeholderne kollapse.

Hvis en gyllebeholder kollapse, kan der doses jord op som barriere mellem gyllebeholderne og Osbæk vandløb, så det sikres, at der ikke sker udløb til vandløbet.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmateriale.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Rendegraver (i maskinhus)

Gravemaskine (står uden for)

KEMIKALIE- OG OLIESPILD

INSTRUKS

Ved større overløb af kemikalier og olie – RING 112 – oplys:

Navn, adressen og telefonnummer, der ringes fra.

Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud.

Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt Erling Knarhøj Petersen på 2140 8128 eller Jan Knarhøj Petersen på 2072 7928

Kontakt miljømyndighederne på tlf. 8872 6400.

Forsøg opdæmning for at undgå, at kemikalier eller olie spredes over et større areal. Undgå at spild løber til riste til overfladevandssystem.

Opdæmningen kan foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden og art.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmateriale.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Oliesug i værkstedet samt i kemikalierummet

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand:

Stophane sidder i maskinhus og i ved forrum (se kortbilag).

Elektricitet:

Eltavle sidder i maskinhus(se kortbilag).

Der er både automatsikringer og amperesikringer. Nye amperesikringer opbevares ved elskabet samt i kemikalierummet.

STRØMSVIGT

INSTRUKS

Vurdér om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller, at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over 2 timer, ring til SE (Syd Energi) på tlf. 7011 5000.

Nødopluk sker automatisk.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

INSTRUKS

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (f.eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon, således at det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyll-lemiddel til rådighed.

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

BILAG A Kort over ejendommen

